

Νέος Κώδικας Μετανάστευσης: ρατσισμός και ανελέητη εκμετάλλευση από αφεντικά και κυβέρνηση

Του Μάριου Αυγουστάτου

Ο νέος Κώδικας Μετανάστευσης, που θα «ρυθμίζει» τη διαμονή και το καθεστώς εργασίας εκατοντάδων χιλιάδων μεταναστ(ρι)ών που ψήφισε η κυβέρνηση ΝΔ – άρον άρον λίγο πριν τις εκλογές – καταργεί τον προηγούμενο Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης (ν.4251/2014) και είναι κομμένος και ραμμένος στα συμφέροντα των -μικρότερων και μεγαλύτερων- αφεντικών.

Η απάλειψη του όρου «κοινωνική ένταξη» από τον τίτλο του νέου κώδικα δεν είναι διόλου τυχαία. Ένας από τους στόχους είναι η εισαγωγή φθηνών και πλήρως ελεγχόμενων εργατ(ρι)ών, παράλληλα με την στέρηση μακροπρόθεσμης άδειας διαμονής, πόσο μάλλον για την απόκτηση ιθαγένειας.

Σε συνδυασμό με τις απάνθρωπες πολιτικές αποτροπής στα θαλάσσια και χερσαία σύνορα, τα pushbacks και το φράχτη στον Έβρο, αποτελούν ένα θεσμικά ρατσιστικό απάνθρωπο μίγμα πολιτικών.

Φτηνό, αναλώσιμο και χωρίς δικαιώματα εργατικό δυναμικό

Στις 29 Μαρτίου ψηφίστηκε ο Κώδικας Μετανάστευσης στη Βουλή, μετά από διαβούλευση... λίγων ημερών, παρόλο που θα ισχύσει από το 2024. Διάφορα καθεστωτικά μέσα είχαν προετοιμάσει το έδαφος. “Αναζητούνται 280.000 εργατικά χέρια – Σε κατασκευές, τουρισμό και εστίαση” έγραφε η «Καθημερινή» στις 4/2/2023 ((

<https://www.kathimerini.gr/economy/562261927/anazitoyntai-280-000-ergatik-a-cheria-se-kataskeyes-toyrismo-kai-estiasi>)) Ενώ το capital.gr με τίτλο: “Μας παίρνουν τους Πακιστανούς...” ((

<https://www.capital.gr/o-kostas-stoupas-grafei/3648656/mas-pairnoun-tous-pakistanous/> – 7ος του 2022)) γράφει: “Το εξ Ασίας (Πακιστάν-Μπαγκλαντές κλπ...) προερχόμενο φθηνό εργατικό δυναμικό που απασχολούνταν τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα εγκαταλείπει τη χώρα μας.” και “...ο λόγος της μαζικής αποχώρησης είναι μια αλλαγή στην ιταλική νομοθεσία που επιτρέπει την απόκτηση άδειας παραμονής στη χώρα σε τρία χρόνια, διάστημα πολύ μικρότερο σε σχέση με αυτά που ισχύουν στην Ελλάδα.”

Στην ουσία τα παπαγαλάκια των αφεντικών κάνουν έκκληση προς την κυβέρνηση, για ανεύρεση (φθηνού) εργατικού δυναμικού. Από το 2020 με το ξέσπασμα της πανδημίας για το ζήτημα της έλλειψης εργατών γης αλλά και εργαζομένων στους κλάδους του τουρισμού/επισιτισμού, υπήρξε εκτενής συστημική πίεση. Οι εργαζόμενοι/ες, δικαίως, αρνούνται να επιστρέψουν σε κλάδους στους οποίους οι όροι -οικονομικοί και μη- και οι συνθήκες εργασίας δεν εξασφαλίζουν μια στοιχειωδώς αξιοπρεπή ζωή. Αρκετοί/ές, ντόπιοι και μετανάστες, αναζητούν καλύτερη ζωή με καλύτερους όρους εργασίας σε άλλες χώρες.

Η κυβέρνηση ΝΔ, την ίδια στιγμή που ψήφισε τον Κώδικα Μετανάστευσης, εξέδωσε κοινή υπουργική απόφαση για εισαγωγή 170.000 εργατών, από τρίτες χώρες και κατά πλειοψηφία ανειδίκευτων. Με αυτό τον τρόπο θα αντιμετωπίσουν τις κενές θέσεις εργασίας, με εξευτελιστικούς οικονομικούς όρους και με το δικαίωμα του ελληνικού κράτους να **καταναίμει τους εργαζόμενους σε όποια περιφέρεια κρίνει ότι υπάρχει ανάγκη**. Και μάλιστα τους υποχρεώνει να κάνουν οποιαδήποτε δουλειά τους ζητηθεί, οπουδήποτε, με ελάχιστα έως καθόλου εργασιακά δικαιώματα...

Τι αλλάζει;

Ας δούμε κάποια κεντρικά σημεία του νέου Κώδικα Μετανάστευσης:

1. Μετάκληση: «η παροχή δυνατότητας στο ελληνικό κράτος να υποδέχεται εργαζόμενους τρίτων χωρών προκειμένου να αντιμετωπιστούν επείγουσες ανάγκες στο πεδίο της οικονομίας». Κάτι που συμφώνησαν ομόφωνα ΣΥΡΙΖΑ και ΠΑΣΟΚ. Ήδη έχουν γίνει διμερείς συμφωνίες με την Αίγυπτο και το Μπαγκλαντές. **Οι εργαζόμενοι θα εργάζονται για εννιά μήνες και μετά θα επιστρέφουν στην χώρα τους για το υπόλοιπο τρίμηνο**. Μια διαδικασία που θα μπορεί να επαναλαμβάνεται για πέντε χρόνια... **Χωρίς κανένα ουσιαστικό**

δικαίωμα, χωρίς δυνατότητα διεκδίκησης άδειας διαμονής ή οικογενειακή επανένωση.

Δεν είναι τυχαίο ότι υπό τις πιέσεις των αφεντικών στον κλάδο του τουρισμού οδήγησαν την κυβέρνηση σε νέα νομοθετική ρύθμιση, πριν την ψήφιση του Κώδικα (7/3/2023) που επιτρέπει για πρώτη φορά την **εποχική εργασία των μεταναστών** και στον κλάδο του τουρισμού. Οι μετανάστ(ρι)ες εποχικά εργαζόμενοι δεν καλύπτονται από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας (π.χ εργατοτεχνιτών οικοδόμων), ούτε τις τοπικές συλλογικές συμβάσεις ξενοδοχοϋπαλλήλων (Σαντορίνης, Ρόδου κ.τ.λ.) που είναι σε ισχύ, καθότι δεν έχουν κηρυχτεί υποχρεωτικές από τον υπουργό Εργασίας.

2. Η διεκδίκηση της «Άδειας του επί μακρόν διαμένοντος» χειροτερεύει. Οι μετανάστ(ρι)ες να είναι σε μια μόνιμη κατάσταση ομηρίας και άενης επανεξέτασης του δικαιώματος διαμονής. Τα 120 ένησημα ανά έτος παραμένουν ως προϋπόθεση και συνεχίζονται κάποια εξωπραγματικά εισοδηματικά κριτήρια (δεδομένης και της παρατεταμένης 15ετούς οικονομικής κρίσης...) και έχουν προτεραιότητα όσοι έχουν εξασφαλίσει ήδη 10ετή διαμονή (με τον προηγούμενο Κώδικα).

3. Για τα παιδιά των μεταναστών παραμένει η **υποχρεωτική εξαετής φοίτηση σε σχολείο** ως προϋπόθεση παροχής άδειας διαμονής, με ανανέωση ανά πέντε χρόνια μετά την ενηλικίωσή τους. Για τα **ασυνόδευτα παιδιά** δεν υπάρχει καμιά ουσιαστική δυνατότητα παραμονής στη χώρα μετά την ενηλικίωση, ακόμα και αν καταφέρουν να φοιτήσουν σε σχολείο! Παράλληλα, δεν υπάρχει **καμιά πρόβλεψη για άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους**, ούτε καν για θύματα εμπορίας ανθρώπων.

4. Για όσους/ες έχουν εγκλωβιστεί εδώ και καιρό σε στρατόπεδα συγκέντρωσης **δεν προβλέπεται δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης** και ο χρόνος αναμονής για παροχή ασύλου δεν προσμετράται στη διεκδίκηση έκδοσης άδειας διαμονής. Τα στοιχεία λένε ότι άσυλο παίρνει ο 1 στους 4 πρόσφυγες, με συντριπτική αριθμητική υπεροχή όσων προέρχονται από την Ουκρανία (τυχαίο;)...

5. Ταξικό πρόσημο. Παράλληλα με τις συμφωνίες για κάλυψη των αναγκών του κεφαλαίου, η πολιτική της κυβέρνησης για το προσφυγικό / μεταναστευτικό είναι πολιτική αποτροπής για τους μη έχοντες. Ταυτόχρονα, έχουμε

αναβάθμιση της λεγόμενης άδειας διαμονής μόνιμου επενδυτή (Golden Visa). Ένα μέτρο που εφαρμόζεται από το 2014, ενώ πλέον οι άδειες διαμονής μόνιμου επενδυτή δίνονται και με βάση το πού θα επενδύσει ο αιτών, με προτεραιότητα την Αττική, την Κεντρική Μακεδονία, τη Μύκονο και τη Σαντορίνη. Και φυσικά διευκολύνεται **άμεσα** η οικογενειακή ένωση του επενδυτή που θα πάρει την άδεια. **Έχεις λεφτά και επενδύεις; Έχεις Golden Visa και επ' αόριστο παραμονή. Δεν έχεις; 9 μήνες εργασία και απέλαση, χωρίς δικαιώματα.**

Η «αντιπολίτευση» κι η ΕΕ «των λαών»

Ο ΣΥΡΙΖΑ και το ΠΑΣΟΚ επιχείρησαν να αρθρώσουν αντιπολιτευτικά επιχειρήματα για «μη συμβατές πλευρές με την ευρωπαϊκή πολιτική». Όμως ο Κώδικας που ψηφίστηκε πλέον, πέρα από τη διαχρονική κατεύθυνση της «ΕΕ – Φρούριο», **βασίζεται σε αποφάσεις που πάρθηκαν από συγκεκριμένες πρωτοβουλίες από ευρωπαϊκές χώρες, με τις ευλογίες της ΕΕ.**

Η κυβέρνηση ΝΔ συμμετέχει στη **MED 5** (με Κύπρο, Ισπανία, Ιταλία και Μάλτα) για την «κοινή επιχείρηση απώθησης προσφύγων και μεταναστών». Επίσης συμμετείχε και στην πρωτοβουλία για την προστασία των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ με Αυστρία, Λιθουανία και Πολωνία ((<https://migration.gov.gr/en/syndiorganotria-chora-sti-diaskepsi-gia-tin-prostasia-ton-synoron-i-ellada/>)).

Επίσης η (ευρωπαϊκότατη) Frontex συνεχίζει τη δράση της στα σύνορα. Η κυβέρνηση βέβαια το πάει ακόμα παραπέρα, αναγκάζοντας κάποιες φωνές εντός της ΕΕ, πχ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υπό το βάρος των αποκαλύψεων, να διαμαρτυρηθούν για κάποιες «υπερβολές» στην μη τήρηση στοιχειωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την άρνηση παροχής ασύλου στους πρόσφυγες για ανθρωπιστικούς λόγους.

Και τώρα τι;

Συνοψίζοντας, ο νέος Κώδικας Μετανάστευσης της κυβέρνησης ΝΔ έχει δύο σκέλη:

α. Βάζει τη (θεσμική) βούλα στην αδυσώπητη εκμετάλλευση των μεταναστ(ρι)ών εργατών από τα αφεντικά

και β. δυσκολεύει έως αποκλείει τις διαδικασίες παραμονής και ιθαγένειας τους και τα εργασιακά δικαιώματα -και- με ταξικά κριτήρια.

Η εργασιακή εκμετάλλευση, η εργοδοτική παραβατικότητα, η απουσία μέτρων ασφάλειας και υγείας για τους ημεδαπούς και μετανάστες εργαζόμενους/ες ούτως ή άλλως θα είναι καθημερινότητα και αυτή τη σεζόν στη χώρα, παράλληλα με τις ρατσιστικές και κλιμακούμενες πολιτικές αποτροπής σε Έβρο και Αιγαίο και τις ολοένα και χειρότερες συνθήκες στην ενδοχώρα.

Οι χιλιάδες εργαζόμενοι/ες που θα έρθουν, μαζί με τους ήδη διαμένοντες μετανάστ(ρι)ες και ντόπιους επιβάλλεται να δώσουμε μαζί τον αγώνα για να ανατραπούν αυτές οι πολιτικές. Το εργατικό κίνημα και οι αντιρατσιστικές συλλογικότητες επιβάλλεται να τους/τις υποδεχτούν και να οργανώσουν αυτή τη μάχη. Απ'τα κάτω και οργανωμένα, πέρα από κοινοβουλευτικές αυταπάτες και πέρα από τις γραφειοκρατικές ηγεσίες, τον κυβερνητικό και εργοδοτικό «συνδικαλισμό» της ΓΣΕΕ και των συν αυτώ, ανοίγοντας τα συνδικάτα στους/στις μετανάστ(ρι)ες.

Η Εργατική Πρωτομαγιά μπορεί να λειτουργήσει σαν εφαλτήριο των αγώνων. Να αγωνιστούμε μαζί για ανοιχτά σύνορα, για το γκρέμισμα του τείχους στον Έβρο, για ίσα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα, για αξιοπρεπή στέγαση, εργασιακές συνθήκες και δικαιώματα για κάθε μετανάστη/ρια, προσφυγ(ισσ)α, ντόπιο/α. Να παλέψουμε μαζί για καλύτερη ζωή, κόντρα σε κράτος, κυβερνήσεις και αφεντικά. Πριν και μετά τις εκλογές, όποια κυβέρνηση και να σχηματιστεί και χωρίς κοινοβουλευτικές αυταπάτες, η πραγματική αντιπολίτευση θα είναι στους χώρους εργασίας, στις γειτονιές, στους δρόμους.